

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα / Τηλ.: 210-7233221-2, Φαξ: 210-7233216,
Website: www.nchr.gr, E-mail: info@nchr.gr

**Η ΕΕΔΑ για το Σ/Ν
του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
που κατατέθηκε στη Βουλή στις 9.11.2016
με τίτλο**

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/43/ΕΚ περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία και της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ περί μέτρων που διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, II) λήψη αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης με τα άρ. 22, 23, 30, 31 παρ. 1, 32 και 34 του Κανονισμού 596/2014 για την κατάχρηση της αγοράς και την κατάργηση της Οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ και ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς και της εκτελεστικής Οδηγίας 2015/2392, III) ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/62 σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου, και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλασίου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου και IV) Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης»

Ανακοίνωση

17.11.2016

Στις 9.11.2016 κατατέθηκε προς ψήφιση στη Βουλή πολυνομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο, μεταξύ άλλων, ρυθμίζει ζητήματα εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και συστήνει Εθνικό Μηχανισμό Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης.

Η ΕΕΔΑ, στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως ανεξάρτητου συμβουλευτικού οργάνου της Πολιτείας σε ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, στο οποίο εκπροσωπούνται 32 φορείς, είχε υποβάλει συγκεκριμένες παρατηρήσεις για καθένα από τα δύο ως άνω ζητήματα, στο πλαίσιο δύο διακριτών Σ/Ν που της είχαν υποβληθεί¹. Μεταξύ της υποβολής των παρατηρήσεων αυτών και της κατάθεσης του πολυνομοσχεδίου στη Βουλή μεσολάβησε χρονικό διάστημα ικανό ώστε η Πολιτεία να λάβει υπόψη της τις συστάσεις της ΕΕΔΑ². Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι αυτό δεν συνέβη κατά τρόπο πλήρη και αποτελεσματικό.

Συγκεκριμένα ως προς τις διατάξεις για:

I. την «εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου και άλλες διατάξεις»

Στο πλαίσιο της θεσμικής αποστολής της, η ΕΕΔΑ διατυπώνει με συνέπεια και συνέχεια συστάσεις προς την Πολιτεία για την καταπολέμηση των διακρίσεων, του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας. Η ΕΕΔΑ, το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας στα θέματα δικαιωμάτων του ανθρώπου, αποτελεί τον Εθνικό Θεσμό Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σημείο αναφοράς για το σύνολο των ευρωπαϊκών και διεθνών διαδικασιών ελέγχου της εφαρμογής των δικαιωμάτων του ανθρώπου στην Ελλάδα.

Σε ό,τι ειδικότερα αφορά τους απαγορευμένους λόγους διάκρισης στο πεδίο της εργασίας και κατ'επέκταση την άνιση μεταχείριση των εργαζομένων ή των υποψηφίων προς εργασία, η ΕΕΔΑ χαιρετίζει την ανάληψη της παρούσας νομοθετικής πρωτοβουλίας στη βάση των συστάσεών της. Πρόκειται ιδίως για τις συστάσεις που είχε διατυπώσει η ΕΕΔΑ ήδη από το 2005, ενόψει της ψήφισης του Ν 3304/2005, και έκτοτε επικαιροποιεί αδιαλείπτως στη βάση των διαπιστώσεων που προκύπτουν από τα σοβαρά προβλήματα εφαρμογής του νομοθετικού αυτού πλαισίου. Τον περασμένο Σεπτέμβριο, μάλιστα, η ΕΕΔΑ υπέβαλε συγκεκριμένες παρατηρήσεις επί του αυτοτελούς Σ/Ν για την ίση μεταχείριση που της απεστάλη, επισημαίνοντας παράλληλα την αναγκαιότητα αποστολής και των αιτιολογικών εκθέσεων που συνοδεύουν τα Σχέδια Νόμου.

---

¹ [Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ](#) επί του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας ασθένειας, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου και άλλες διατάξεις» (20.9.2016) και [Παρατηρήσεις](#) της ΕΕΔΑ επί του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τη «Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης» (Ιούλιος 2016).

² Την 15.11.2016, η ΕΕΔΑ έλαβε την πρωτοβουλία να αποστείλει εκ νέου τις σχετικές παρατηρήσεις της ειδικά στη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης με αφορμή τη συζήτηση του Σ/Ν σε αυτήν.

Στο πλαίσιο αυτό:

- Η ΕΕΔΑ καλωσορίζει: α) τη διεύρυνση της προστασίας της εθνικής νομοθεσίας που προωθείται με το πρώτο κεφάλαιο του παρόντος ΣχΝ και την επέκταση των λόγων διάκρισης, με τη συμπερίληψη της ταυτότητας φύλου και των χαρακτηριστικών φύλου καθώς και της κοινωνικής ή οικογενειακής κατάστασης. Η ΕΕΔΑ θεωρεί κρίσιμη την ανάγκη επέκτασης της προστασίας και άρσης των διακρίσεων σε βάρος των εργαζομένων ανεξαρτήτως φύλου που τελούν σε σύμφωνο συμβίωσης³, ενώ σε ό,τι ειδικά αφορά τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου, επαναλαμβάνει την αναγκαιότητα της άμεσης νομοθετικής κατοχύρωσης της⁴.

Σχετικά με την προσθήκη της «χρόνιας ασθένειας» ως λόγου διάκρισης, η ΕΕΔΑ υπενθυμίζει τις έντονες επιφυλάξεις που έχει διατυπώσει για την προστασία μόνο της ασθένειας που έχει «χρόνιο» χαρακτήρα, προτείνοντας η «ασθένεια» να αποτελέσει αυτοτελή λόγο διάκρισης, χωρίς άλλο περιοριστικό προσδιορισμό. Όπως επίσης έχει προτείνει η ΕΕΔΑ αναγκαία είναι και τη ρητή συμπερίληψη της οροθετικότητας ως λόγου διάκρισης, που όμως δεν συντελείται ούτε με το παρόν Σ/Ν.

Το ίδιο, τέλος, συμβαίνει και για την περίπτωση των πολλαπλών διακρίσεων, καθώς ούτε και αυτή η νομοθετική πρωτοβουλία τις περιλαμβάνει ρητά στο προστατευτικό της πεδίο.

β) την αποκατάσταση του κατακερματισμού ως προς την παρακολούθηση και τον έλεγχο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, που πλέον ανατίθενται ενιαία στο Συνήγορο του Πολίτη, τόσο για τους εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα όσο και για τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.

γ) την απαλλαγή από την καταβολή παραβόλου για τα νομικά πρόσωπα που έχουν ως σκοπό τους την διασφάλιση της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και τα οποία ασκούν πρόσθετη παρέμβαση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

δ) τη συνεκτίμηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο σύνολο των δράσεων της δημόσιας διοίκησης.

- Η ΕΕΔΑ επισημαίνει ότι με το Μέρος Α' του παρόντος ΣχΝ επιχειρείται η ταυτόχρονη ενσωμάτωση τριών ευρωπαϊκών Οδηγιών, της Οδηγίας 2014/54/ΕΕ για την άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων που μετακινούνται εντός των ορίων της ΕΕ, η οποία ενσωματώνεται με καθυστέρηση, και των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ και 2000/78/ΕΚ που έχουν ήδη εν μέρει ενσωματωθεί με το Ν 3304/2005. Η ταυτόχρονη αυτή ενσωμάτωση χρήζει ειδικής προσοχής δεδομένου ότι οι τρεις αυτές Οδηγίες διαφέρουν σημαντικά σε πολλά τους σημεία, όπως για παράδειγμα ως προς τη δυνατότητα εξαιρέσεων από την αρχή της ίσης μεταχείρισης από κοινωνικοασφαλιστικές ή ευρύτερα κοινωνικές παροχές. Για τις εξαιρέσεις αυτές, οι οποίες είναι εκτεταμένες, το ΣχΝ παραπέμπει στην έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, με αποτέλεσμα να

---

³ Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Σύμφωνο Συμβίωσης και άλλες διατάξεις» (3.12.2015), ΕΕΔΑ, «Παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ επί του Σχεδίου Νόμου 'Μεταρρυθμίσεις για την Οικογένεια, το Παιδί και την Κοινωνία'», Έκθεση 2008, σελ. 56, ΕΕΔΑ, «Απόφαση-Γνωμάτευση της Ολομέλειας της ΕΕΔΑ για ζητήματα σχετικά με τις διακρίσεις σε βάρος σεξουαλικών μειονοτήτων στην Ελλάδα και την επέκταση του πολιτικού γάμου σε ζευγάρια του ίδιου φύλου», Έκθεση 2004, σελ. 183 επ.

⁴ ΕΕΔΑ, Διεμφυλικά Άτομα και Νομική Αναγνώριση της Ταυτότητας Φύλου (23.10.2015).

μην προκύπτει με ασφάλεια ότι οι διακρίσεις που ήδη παρατηρούνται σε όλο το φάσμα της εργασίας και της κοινωνικής ασφάλισης και ασφάλειας όντως αποκαθίστανται.

- Η ΕΕΔΑ τονίζει ότι μετά από έντεκα χρόνια εφαρμογής του Ν 3304/2005, σημαντικά κενά του εθνικού πλαισίου προστασίας κατά των διακρίσεων εξακολουθούν να μην καλύπτονται. Τα κενά αυτά, που οφείλονται σε σημαντικό βαθμό και στην πλημμελή ενσωμάτωση του δικαίου της ΕΕ, έχουν επανειλημμένως αναδειχθεί και στις εκθέσεις και αποφάσεις διεθνών ελεγκτικών οργάνων του ΟΗΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας. Αναφέρονται ενδεικτικά:

α) *Η απουσία αποτελεσματικής προστασίας των θυμάτων των διακρίσεων.* Το ζήτημα αυτό συνέχεται αφενός με την εύρυθμη λειτουργία συνολικά του συστήματος ελέγχου της εργασίας και της κοινωνικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, αφετέρου με την πρόσβαση των θυμάτων διακρίσεων στη Δικαιοσύνη. Η πρόσβαση αυτή συνδέεται με κρίσιμες ρυθμίσεις, όπως αυτές για την αντιστροφή του βάρους απόδειξης, για τη δυνατότητα των νομικών προσώπων να ασκούν τα δικαιώματά των θυμάτων στο δικό τους όνομα και όχι απλώς να το πράττουν αυτό ως εκπρόσωποί τους, την προστασία των μαρτύρων, καθώς και για τη νομική συνδρομή σε περιπτώσεις διακρίσεων. Η αποτελεσματικότητα του νόμου εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος από την ορθή διατύπωση των σχετικών διατάξεων των Οδηγιών και την ένταξή τους στη δικονομική νομοθεσία, προκειμένου να τις καταστήσει πιο προσιτές και να δημιουργήσει την αναγκαία ασφάλεια δικαίου.

β) *Η μη διαμόρφωση θεσμικού οργάνου τριμερούς κοινωνικού διαλόγου με τη συμμετοχή του Κράτους, των εργοδοτών και των εργαζομένων.* Η συμμετοχή αυτή θα συνέβαλε αποφασιστικά τόσο στην αποτελεσματική καταπολέμηση των παράνομων διακρίσεων στην εργασία, όσο και στην πρόληψη των φαινομένων διακρίσεων, ρατσισμού και μισαλλοδοξίας, μέσω της διαρκούς παρακολούθησης και στη βάση στοιχείων της εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης στο πεδίο της εργασίας.

- Η ΕΕΔΑ παρατηρεί ότι το ΣχΝ που περιήλθε αρχικά σε γνώση της και επί του οποίου υπέβαλε τις παρατηρήσεις της, περιλαμβανόταν διάταξη για τη Σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Εποπτείας των Αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). Παρόλο που η ΕΕΔΑ, δεδομένης της ιδιαίτερης βαρύτητας που αποδίδει, στο πλαίσιο της θεσμικής της αποστολής, στην εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ, είχε κρίνει ως σημαντική τη θέσπιση στην Ελλάδα ενός τέτοιου εθνικού μηχανισμού, το παρόν πολυνομοσχέδιο δεν περιλαμβάνει τη σχετική αυτή διάταξη.

- Αξίζει τέλος, να επισημανθεί, ότι η ΕΕΔΑ από κοινού με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ίδρυσαν και συντονίζουν από το 2011 το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας. Η σύσταση του *Δικτύου* κατέστη αναγκαία λόγω της απουσίας ενός επίσημου και αποτελεσματικού συστήματος καταγραφής των περιστατικών ρατσιστικής βίας που θα διασφάλιζε επίσης την αποτελεσματική πρόσβαση των θυμάτων στη δικαιοσύνη. Δεδομένης της σταθερούς και συνεπούς λειτουργίας του *Δικτύου* καθώς και της μεθοδολογίας που αυτό χρησιμοποιεί στο πλαίσιο της ενοποιημένης φόρμας καταγραφής, τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τις εργασίες του είναι πράγματι κρίσιμα. Οι ετήσιες εκθέσεις του *Δικτύου*, καταδεικνύουν την έκταση και την ένταση των διακρίσεων, της ρατσιστικής βίας και άλλων βίαιων επιθέσεων που υποκινούνται από μίσος λόγω

πραγματικών ή νομιζόμενων χαρακτηριστικών φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, κοινωνικής προέλευσης, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου.

II. τη σύσταση Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης

Η σύσταση και αποτελεσματική λειτουργία ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού μηχανισμού διερεύνησης καταγγελιών για την αστυνομική κακομεταχείριση, αποτελεί πάγια σύσταση της ΕΕΔΑ, όπως αναφέρεται και στην Αιτιολογική Έκθεση που συνοδεύει το Σ/Ν.

Το παρόν Σχ/Ν, στο Μέρος Δ, καλείται να ρυθμίσει εκ νέου τα ζητήματα που αφορούν έναν τέτοιο μηχανισμό. Πράγματι, με το παρόν Σχ/Ν συστήνεται *Εθνικός Μηχανισμός Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης* (εφεξής «*Εθνικός Μηχανισμός*»), σε αντικατάσταση του *Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας* που είχε συσταθεί με το άρθρο 1 του Ν 3938/2011 στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

Κατόπιν καταδικαστικών αποφάσεων του ΕΔΔΑ για παραβίαση των άρθρων 2 και 3 της ΕΣΔΑ, εκθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά των Βασανιστηρίων, του ΣτΠ, της Επιτροπής του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας που είχαν θέσει επανειλημμένως και το ζήτημα της ανεπαρκούς ή μη αποτελεσματικής διερεύνησης των καταγγελιών περί κακομεταχείρισης είτε στο πλαίσιο πειθαρχικού είτε και ακόμα δικαστικού ελέγχου, η ΕΕΔΑ είχε αρχικά καλωσορίσει την ίδρυση του *Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας*.

Εντούτοις, το *Γραφείο Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας* δεν κατάφερε να λειτουργήσει προσηκόντως. Επιπλέον, όπως είχε παρατηρήσει εξ αρχής η ΕΕΔΑ, θεσμικά η λειτουργία του διεπόταν από επιμέρους διατάξεις που δεν ανταποκρίνονταν στις ανάγκες που καλούνταν να καλύψει και στο σκοπό που όφειλε να εκπληρώσει. Όπως παρατήρησε και η Επιτροπή του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων ο ρόλος του εξαντλούταν στην εξέταση του παραδεκτού των προσφυγών-καταγγελιών οι οποίες στη συνέχεια αναπέμπονταν στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο των σωμάτων ασφαλείας για περαιτέρω διερεύνηση.

Η ΕΕΔΑ είχε καλέσει σε αναμόρφωσή του ως άνω πλαισίου, βάσει των συστάσεων των διεθνών οργάνων ελέγχου, όπως αυτών που περιλαμβάνονται στη Γνώμη του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τα πρότυπα που πρέπει να πληροί ένας ανεξάρτητος και αποτελεσματικός μηχανισμός διερεύνησης καταγγελιών κατά της αστυνομίας σύμφωνα με τη νομολογία του ΕΔΔΑ.

Είναι υπό το φως αυτών των προτύπων που η ΕΕΔΑ εξετάζει και αυτή τη φορά το θεσμικό πλαίσιο του υπό σύσταση *Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας*, ακόμη περισσότερο όταν το παρόν Σχ/Ν δεν προβλέπει την ίδρυση νέας ανεξάρτητης αρχής αλλά ουσιαστικά μεταφέρει τις αρμοδιότητες του *Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας* στο Συνήγορο του Πολίτη, διατηρώντας σε σημαντικό ποσοστό αυτούσιες τις ρυθμίσεις του Ν 3938/2011.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ αποτιμά κατ'αρχην θετικά την μεταφορά των αρμοδιοτήτων σε μία ανεξάρτητη αρχή όπως είναι ο Συνήγορος του Πολίτη, θεωρώντας ότι η θεσμική του ανεξαρτησία αφενός και η πρακτική του εμπειρία αφετέρου αποτελούν εχέγγυα για την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις ανάγκες που καλείται να καλύψει ένας μηχανισμός διερεύνησης περιστατικών αυθαιρεσίας.

Εντούτοις, το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τα θεσμικά κενά και τις παθογένειες του προηγούμενου πλαισίου. Η ΕΕΔΑ είχε υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις τον Ιούλιο 2016 για την ενίσχυση του πλαισίου αυτού, με γνώμονα την επάρκεια της διερεύνησης των περιστατικών αυθαιρεσίας. Μεταξύ άλλων:

- Η ΕΕΔΑ είχε προτείνει την περαιτέρω διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του νέου *Εθνικού Μηχανισμού*, στο μέτρο ιδίως που ο πειθαρχικός έλεγχος τελικά διενεργείται από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΔΑ είχε παρατηρήσει ότι θα ήταν χρήσιμο ο νομοθέτης να προβλέψει τη δεσμευτικότητα του πορίσματος του Συνηγόρου του Πολίτη χωρίς δυνατότητα απόκλισης. Εναλλακτικά, αντί της δυνατότητας απόκλισης θα μπορούσε να παρέχεται στα πειθαρχικά όργανα το δικαίωμα να ζητήσουν από το Συνήγορο του Πολίτη επανεξέταση της υπόθεσης, οπότε το νέο πόρισμα θα ήταν πλέον δεσμευτικό άνευ ετέρου.

- Η ΕΕΔΑ είχε προτείνει τη διεύρυνση των περιπτώσεων αυτεπάγγελτης διερεύνησης από το νέο Μηχανισμό, ώστε αυτός να επιλαμβάνεται αυτεπαγγέλτως σε περιπτώσεις όπου τίθεται θέμα προστασίας του δημόσιου συμφέροντος ή σε περιπτώσεις θανάτου ή σοβαρού τραυματισμού κατά την κράτηση.

- Η ΕΕΔΑ είχε προτείνει να ληφθεί υπόψη, εκτός από την δικαιο-πολιτική/ανθρωπιστική διάσταση των παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου, και η οικονομική, που καθιστά σαφές και κατανοητό και το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπαράγονται αυτές οι παραβιάσεις και τη σχέση ανάμεσα στη διαφθορά, ιδίως τη μικρή διαφθορά και τους μηχανισμούς ανοχής συγκάλυψης και κοινωνικής οργάνωσής των παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

- Η ΕΕΔΑ είχε συστήσει την ενίσχυση της διαδικασίας υποβολής των καταγγελιών και διερεύνησης των περιστατικών από τον Εθνικό Μηχανισμό, ώστε, επί παραδείγματι, να προβλέπεται οικονομική στήριξη όσων την χρειάζονται προκειμένου να εκπροσωπούνται καταλλήλως ενώπιον του νέου *Μηχανισμού*, να προβλέπεται ότι η υποβολή καταγγελίας δύναται να διενεργείται και μέσω επιστολής προς το Συνήγορο, ιδίως όταν πρόκειται για περιστατικά κακομεταχείρισης σε βάρος υπό κράτηση προσώπων και να προβλέπεται ότι ο καταγγέλλων που αγνοεί την ελληνική γλώσσα ή άλλη γλώσσα με την οποία να μπορεί να επικοινωνεί με το Συνήγορο του Πολίτη παρίσταται με διερμηνέα της επιλογής του ή του Συνηγόρου του Πολίτη, χωρίς να επωμίζεται ο ίδιος τα έξοδα.

- Η ΕΕΔΑ είχε κρίνει σκόπιμο να τύχει ιδιαίτερης προσοχής μια πρόσθετη διάταξη που θα αφορά την προστασία κάθε καταγγέλλοντος τόσο διοικητικά όσο και ουσιαστικά.

Η ΕΕΔΑ διαπιστώνει ότι καμία από τις ως άνω συστάσεις της δεν ελήφθησαν υπόψη από την Πολιτεία. Περαιτέρω, στο Σ/Ν που κατατέθηκε στη Βουλή απουσιάζουν οι ειδικότερες διατάξεις για το νέο Μηχανισμό, οι οποίες αφορούσαν συγκεκριμένα θέματα *Έρευνας-Πληροφόρησης-Ενδαισθητοποίησης-*

Εκθέσεις και ο οποίες περιέχονταν στο Σ/Ν που είχε αρχικά σταλεί στην ΕΕΔΑ. Η ΕΕΔΑ είχε κρίνει ότι τα ζητήματα αυτά θεωρούνται κεφαλαιώδους σημασίας για την θεσμική αποστολή ενός ανεξάρτητου και αποτελεσματικού μηχανισμού διερεύνησης περιστατικών αστυνομικής αυθαιρεσίας, καθότι εξασφαλίζουν την ενημέρωση των πολιτών, την αποτελεσματική απόδοση ευθυνών και την συνακόλουθη εδραίωση της εμπιστοσύνη των πολιτών στο νέο Μηχανισμό. Μάλιστα, τα όσα στοιχεία περιλαμβάνονταν στην τότε ρύθμιση, κρίθηκε ότι αποτελούν υλικό, το οποίο είναι απαραίτητο να κοινοποιείται προσηκόντως όχι μόνο στα κυβερνητικά όργανα αλλά και στην ΕΕΔΑ, τον Εθνικό Θεσμό Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΘΑΔ) της Ελλάδας.

Οι παρατηρήσεις της ΕΕΔΑ για τα αντίστοιχα Σ/Ν είναι διαθέσιμα από την ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ

- Για την αρχή της ίσης μεταχείρισης (Σεπτέμβριος 2016), βλ.

http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/isothta_fullwn/EEDA_SxN_Isi_Metaxeirisi_2016.pdf

- Για τον Εθνικό Μηχανισμό Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας και τους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης (Ιούλιος 2016), βλ.

http://www.nchr.gr/images/pdf/apofaseis/astunomia/Mixanismos_Anexartitos2016.pdf